

Generaties

Nummer 32, 15^e jaargang
februari 2018

Internationale collega's over hun pensioen
**“Aanvullend pensioen,
dat heb je niet in Italië”**

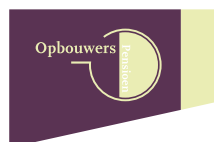
Het Philips flex pensioen in 2018

Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar

Inhoudsopgave

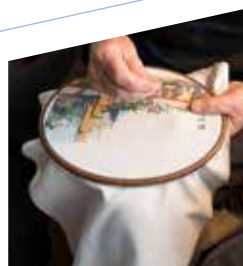
Voorwoord	3
Indexatiebesluit in eerste kwartaal 2018 <i>Voor het eerst sinds 2014 weer verhoging van de pensioenen?</i>	4
Erkenning voor duurzaam beleggingsbeleid <i>Uitsluiting controversiële wapens in de praktijk</i>	6
Persoonlijk gesprek over pensioen	8
Puzzel	9

Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar <i>Het Philips flex pensioen in 2018</i>	10
Wat u kunt doen voor uw pensioen <i>Uw leven verandert – wat gebeurt er met uw pensioen?</i>	16
Het pensioen van Chiara Mazzotta uit Italië <i>“Aanvullend pensioen, dat heb je niet in Italië”</i>	17
De pensioenrichtleeftijd gaat naar 68 jaar. Hoe denkt u daarover?	20
Eerder of later met pensioen <i>Welke keuzes heeft u zelf?</i>	22

Met pensioen gaan: Michel Sutherland <i>“Onze uitgaven heb ik goed bijgehouden”</i>	26
Gener@ties, meer nieuws over úw pensioen	28
Actief gepensioneerd <i>“Borduren: mijn lust en mijn leven”</i>	29
Korte mededelingen	32

Beste lezer,

Rond deze tijd praat ik samen met de andere leden van het Algemeen Bestuur van Philips Pensioenfonds over indexatie van uw pensioen. Dan nemen wij het besluit of uw pensioen in 2018 kan worden verhoogd en zo ja, met welk percentage. Onze beleidsdekkingsgraad, die de financiële gezondheid van het Fonds weergeeft, is vorig jaar langzaam maar zeker gestegen en zo komt gedeeltelijke indexatie van de pensioenen in zicht. Dat geldt dan voor iedereen die pensioen bij ons heeft. Het zou bijzonder prettig zijn als wij na vier jaar weer een deel van onze ambitie om uw pensioen te verhogen, kunnen waarmaken voor u allemaal. Binnenkort ontvangt u persoonlijk bericht over ons besluit.

In deze uitgave van Generaties leest u meer over de verhoging van de pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar per 1 januari 2018. Daar hebben wij alle Philips-medewerkers, voor wie deze aanpassing geldt, eind vorig jaar over geïnformeerd. We hebben er veel vragen over gekregen. U was verbaasd dat andere pensioenfondsden deze wijziging niet doorvoerden en u was verontwaardigd dat u verplicht zou moeten doorwerken tot uw 68-ste. Het klopt dat niet alle pensioenfondsden de pensioenrichtleeftijd hebben verhoogd. Om aan de nieuwe belastingregels van de overheid te kunnen voldoen, moesten Philips en de vakorganisaties kiezen uit ofwel het verlagen van het opbouwpercentage, ofwel het verhogen van de

pensioenrichtleeftijd. Zij hebben voor dit laatste gekozen. Andere pensioenfondsden/sociale partners kozen voor het verlagen van de pensioenopbouw. U leest alles over dit onderwerp vanaf pagina 10.

De wijziging van de pensioenrichtleeftijd wil niet zeggen dat eerder met pensioen gaan niet meer mogelijk is. Uit recent onderzoek blijkt dat nog altijd twee op de drie werknemers eerder willen stoppen met werken. Dat zal bij Philips niet anders zijn. Een veel kleiner deel van de werknemers wil doorwerken na de pensioenrichtleeftijd. Het werkplezier, de contacten met de collega's of het inkomen worden vaak genoemd als reden om door te willen werken. Het Philips flex pensioen biedt verschillende mogelijkheden om eerder of later met pensioen te gaan. In deze uitgave van Generaties lichten we deze mogelijkheden toe.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Jasper Kemme
Algemeen Directeur

Voor het eerst sinds 2014 weer gedeeltelijke verhoging van de pensioenen?

Indexatiebesluit in eerste kwartaal 2018

Het Algemeen Bestuur van Philips Pensioenfonds probeert de pensioenen jaarlijks te verhogen met de prijsstijgingen. Dit heet indexatie. Om te kunnen indexeren, moet de beleidsdekkingsgraad – die weergeeft hoe het gesteld is met de financiële positie van het Pensioenfonds – hoger zijn dan 116%. Het verheugt ons te kunnen melden, dat de beleidsdekkingsgraad zich inmiddels boven deze ondergrens bevindt. Eind december was de beleidsdekkingsgraad 117,2%. Bij deze dekkingsgraad is op grond van ons beleid een kleine, gedeeltelijke verhoging van de pensioenen mogelijk. Generaties vertelt u meer over indexatie en over de wijze waarop het Fonds een indexatiebesluit neemt.

Wanneer is indexatie mogelijk?

In de indexatiestaffel van Philips Pensioenfonds is vastgelegd wanneer indexatie kan plaatsvinden. Ofwel wanneer uw pensioen kan worden verhoogd. Dat is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad, die weergeeft hoe het gesteld is met de financiële gezondheid van het Fonds. Eind december was de beleidsdekkingsgraad 117,2%. Bij deze beleidsdekkingsgraad is volgens de indexatiestaffel een kleine, gedeeltelijke verhoging van de pensioenen mogelijk. Het Algemeen Bestuur kan echter afwijken van de indexatiestaffel. De indexatiestaffel is hieronder opgenomen.

Hoeveel bedraagt de indexatie?

Omdat de beleidsdekkingsgraad eind 2017 maar net boven 116% lag, is de mogelijke verhoging nog wel beperkt. Voor de rekenaars onder u: de hoogte van de indexatie loopt op tot dat bij 123% volledige indexatie kan worden gegeven. Bij een beleidsdekkingsgraad van 117% kan een gedeeltelijke indexatie worden gegeven, namelijk 1/7 deel van de volledige indexatie. Dit wordt bepaald door het aantal procentpunten dat de beleidsdekkingsgraad boven 116% ligt (één) te delen door het verschil tussen 116% en 123% (zeven).

Hoe staat het Fonds er financieel voor?	Welke beleidsdekkingsgraad hoort hierbij?	Kunnen de pensioenen worden verhoogd?
	Hoger dan 123%	Inhalen van gemiste indexatie is – binnen grenzen – mogelijk
	Hoger dan 123%	Volledige indexatie is mogelijk
	Tussen 116% en 123%	Gedeeltelijke indexatie is mogelijk
	Lager dan 116%	Indexatie is niet mogelijk
	Lager dan 100%	Verlaging van uw pensioen

Voor wie geldt de indexatie?

Een (gedeeltelijke) verhoging op basis van de prijsinflatie geldt voor de ingegane pensioenen van de huidige pensioenontvangers en voor de opgebouwde pensioenen van (ex-)Philips-medewerkers die nog niet met pensioen zijn. Overigens is de definitieve prijsinflatie op dit moment nog niet bekend. Pensioenopbouwers kunnen nog extra indexatie krijgen. Het gaat om het verschil tussen de algemene cao-verhoging volgens de cao bij Royal Philips en de prijsinflatie. Deze indexatie wordt gefinancierd uit de premiereserve als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. In 2018 is dat niet aan de orde. De premiereserve is namelijk leeg.

Wat kost indexatie?

Het verhogen van de pensioenen is duur. Elk jaar betaalt Philips Pensioenfonds bijna 700 miljoen euro aan pensioen uit. Als de pensioenen bijvoorbeeld met 1% worden verhoogd, zijn de extra kosten voor het eerste jaar € 7 miljoen. Maar de pensioenverplichtingen nemen door een indexatie van 1% toe met € 160 miljoen. De verhoging geldt immers niet alleen in 2018, maar voor alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen, ook voor (ex-)Philips-medewerkers die nog niet met pensioen zijn. Een kleine verhoging van de pensioenen leidt dus meteen tot een forse stijging van de pensioenverplichtingen. En dat heeft weer gevolgen voor de dekkingsgraad, die de financiële gezondheid van het Fonds weergeeft.

Waarom is Philips Pensioenfonds voorzichtig met indexeren?

Met een ondergrens aan de beleidsdekkingsgraad van 116% is Philips Pensioenfonds voorzigtiger dan wettelijk vereist. Wettelijk gezien mag namelijk vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% worden geïndexeerd. Philips Pensioenfonds heeft

weliswaar de ambitie dat uw pensioen meegroeit met prijsstijgingen, maar we vinden het ook belangrijk dat de kans op een verlaging van uw pensioen zo klein mogelijk is. Hoe hoger de beleidsdekkingsgraad, hoe kleiner die kans. Daarom willen we pas geld besteden aan indexatie, als we een financiële buffer hebben opgebouwd die iets hoger is dan wettelijk vereist. Het beleid van Philips Pensioenfonds lijkt misschien minder gunstig voor pensioenontvangers, maar wanneer u nu al een pensioen ontvangt, voelt u een verlaging van uw pensioen direct in uw portemonnee. Voorzichtigheid is dus ook voor pensioenontvangers belangrijk. Philips Pensioenfonds heeft de pensioenen, in tegenstelling tot veel andere pensioenfondsen, nog nooit hoeven te verlagen. Dat geeft aan dat onze voorzichtigheid tot nu toe heeft gewerkt.

Wanneer ontvangt u informatie over het indexatiebesluit 2018?

Dit kwartaal neemt het Algemeen Bestuur het besluit of uw pensioen in 2018 kan worden verhoogd en zo ja met welk percentage. Een eventuele verhoging wordt dan per 1 april verwerkt in uw pensioen. Alle belanghebbenden krijgen in maart 2018 persoonlijk bericht over het besluit. ■

Wilt u meer weten over ons indexatiebeleid?

Kijkt u dan op onze website:

www.philipspensioenfonds.nl/indexatiebeleid

Uitsluiting controversiële wapens in de praktijk

Erkenning voor duurzaam beleggingsbeleid

6

Philips Pensioenfonds houdt bij het beleggen rekening met het milieu, de samenleving en goed ondernemingsbestuur. Het Fonds is van mening dat ondernemingen die maatschappelijk verantwoord ondernemen serieus nemen, op de lange termijn beter presteren dan ondernemingen die dat niet doen. Het zogenoemde maatschappelijk bewust of duurzaam beleggingsbeleid wordt in alle categorieën waarin Philips Pensioenfonds belegt, toegepast. Eén van de pijlers van het beleid is de uitsluiting van bedrijven die zijn betrokken bij de productie van controversiële wapens. Het levert het Fonds internationale erkenning op.

PAX

In onderzoeken van vredesorganisatie PAX naar investeringen in clusterwapens en nucleaire wapens komt Philips Pensioenfonds goed uit de bus. Philips Pensioenfonds wenst namelijk niet te beleggen in bedrijven die zijn betrokken bij de productie van controversiële wapens. Controversiële wapens maken geen onderscheid tussen militaire en burgerdoelen en maken vaak vele jaren na afloop van een conflict nog slachtoffers. De meeste van deze controversiële

wapens zijn door middel van internationale wet- of regelgeving verboden of het gebruik hiervan ligt aan banden.

Op de 'uitsluitingslijst' van Philips Pensioenfonds staan producenten van vijf typen wapens:

1. Anti-persoons mijnen
2. Biologische wapens
3. Chemische wapens
4. Clusterwapens
5. Nucleaire wapens

Voorbeeldfunctie

De Nederlandse overheid legde in 2013 aan financiële ondernemingen een verbod op tot investeringen in bedrijven die clustermunitie, of cruciale onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren. Lang daarvoor vonden heftige discussies plaats over deze investeringen. Meer dan honderd landen ondertekenden in 2008 een internationaal verdrag tegen clustermunitie. En voor in Nederland gevestigde financiële ondernemingen is het dus vanaf 2013 verboden om te investeren in ondernemingen die clustermunitie, of essentiële onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren. Omdat Philips Pensioenfonds al sinds 2009 niet meer belegt in de hierboven genoemde controversiële wapens, vervult het Fonds een voorbeeldfunctie.

ICAN: Nobelprijs voor de Vrede

ICAN is een coalitie van 460 organisaties uit meer dan honderd landen die onafhankelijk zijn van de overheid, maar wel een maatschappelijk doel hebben. PAX heeft een leidende rol in het internationale bestuur van ICAN. Eind vorig jaar kreeg ICAN de Nobelprijs voor de Vrede uitgereikt. Volgens het Nobelcomité is ICAN een 'drijvende kracht' om ervoor te zorgen dat nucleaire wapens verboden worden.

Global Compact

Global Compact is een door de Verenigde Naties ondersteund initiatief dat ondernemingen oproept zich te houden aan tien principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie. De principes zijn afgeleid van de universele verklaring van de rechten van de mens, internationaal erkende verklaringen, zoals van de International Labour Organisation, en conventies van de Verenigde Naties. Philips Pensioenfonds wenst niet te beleggen in ondernemingen die niet voldoen aan de principes van de Global Compact. Producenten van controversiële wapens kunnen niet voldoen aan deze principes.

Eregalerij

In een onderzoeksrapport van ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) wordt Philips Pensioenfonds geroemd om het beleid waarin het Fonds investeringen in kernwapens uitsluit. Daarmee staat het Fonds, naast zeventien andere financiële instellingen, wereldwijd in de zogenoemde Hall of Fame. Volgens ICAN verdient Philips Pensioenfonds deze vermelding in de eregalerij vanwege de drie onderstaande factoren:

1. Het Fonds sluit producenten van kernwapens en essentiële onderdelen daarvan uit;
2. Het Fonds belegt niet in activiteiten die een relatie hebben met nucleaire wapens;
3. Het Fonds heeft het uitsluitingsbeleid doorgevoerd in alle beleggingscategorieën.

De combinatie van al deze drie factoren is vooralsnog geen standaard beleid bij pensioenfondsen en verzekeraars wereldwijd. Wat opvalt is dat de eregalerij elk jaar langer wordt. Dit is een positieve ontwikkeling.

En hoe werkt dat?

Philips Pensioenfonds stelt jaarlijks een lijst van uitgesloten ondernemingen vast. Hiervoor heeft het Fonds een samenwerkingsverband met een toonaangevende leverancier van onderzoek op het gebied van controversiële wapens. Elk jaar ontvangt het Fonds een lijst met ondernemingen die op enige wijze betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van controversiële wapens. Vervolgens wordt aan de hand van de criteria van Philips Pensioenfonds beoordeeld welke ondernemingen het Fonds wenst uit te sluiten. Daarna gaat vermogensbeheerder BlackRock aan de slag. Is in een genoemde onderneming belegd? Dan worden de beleggingen verkocht. Uiteraard controleert het Fonds of dit laatste ook daadwerkelijk is gebeurd. ■

Wilt u meer weten over ons duurzame beleggingsbeleid?

Kijk dan op www.philipspensioenfonds.nl/esg

Persoonlijk gesprek over pensioen

Als u pensioen opbouwt of pensioen ontvangt bij Philips Pensioenfonds, kunt u altijd met uw vragen terecht bij onze Klantenservice. Zij beantwoorden uw vragen graag telefonisch of per e-mail. Maar wat als u behoefte heeft aan extra informatie? Als u twijfelt of u de juiste pensioenkeuzes maakt? Dan kunt u een afspraak maken voor een persoonlijk pensioengesprek.

Tijdens een één-op-één gesprek gaat de medewerker van onze Klantenservice in op al uw vragen over uw Philips-pensioen. Bijvoorbeeld als u bijna met pensioen gaat en keuzes moet gaan maken. Of als uw pensioensituatie ingrijpend verandert door bijvoorbeeld een scheiding of verandering van werkgever.

“Dat pensioengesprek heeft mij geholpen”

“Ik ben blij met de duidelijke uitleg die ik heb gekregen. Dat heeft mij echt geholpen”, zegt Wilma Sprengers, nadat zij een pensioengesprek heeft gehad bij Philips Pensioenfonds. Toen haar persoonlijke situatie veranderde en zij zich zorgen maakte over haar pensioen, belde zij met Philips Pensioenfonds. Kort daarna sprak zij in Eindhoven met Ed Zee, medewerker van de Klantenservice. “Ik vond het een laagdrempelig en erg prettig gesprek. Vanwege een verandering in mijn privé-leven had ik behoefte aan duidelijkheid over mijn financiële situatie”, vertelt Wilma. “Ik weet niet veel van pensioen en mijn vragen werden stuk voor stuk heel goed beantwoord. Daar ben ik blij om. Omdat ik MijnPPF en de Pensioenplanner nog nooit had bekeken, hebben we dat samen gedaan en heb ik duidelijke uitleg gehad. Uiteindelijk stond ik er financieel veel beter voor dan ik zelf dacht. Dat is prettig om te weten.”

Maak een afspraak

Heeft u moeilijke pensioenvragen? Of heeft u pensioenvragen die u liever niet telefonisch of per e-mail aan ons wilt stellen? Dan bent u van harte welkom voor een persoonlijk gesprek met een medewerker van onze Klantenservice.

Maak dan een afspraak op één van onze locaties:

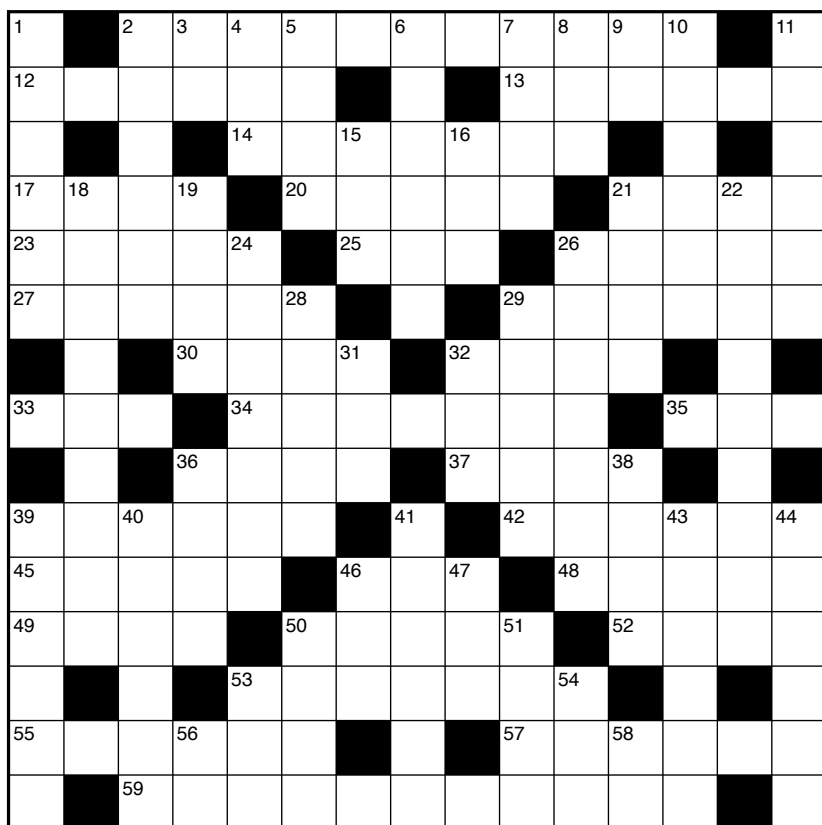
PGGM

Noordweg Noord 150
3704 JG Zeist

Conference Center High Tech Campus
High Tech Campus 1
5656 AE Eindhoven

Voor het maken van een afspraak kunt u telefonisch contact opnemen met de Klantenservice: 030 – 277 56 40. ■

HORIZONTAAL

2 informatiebulletin, 12 onlangs, 13 deel van het gezicht, 14 uitgebreid eten, 17 scherts, 20 opkoper van gestolen goed, 21 schreeuw, 23 gesloten rijtuig, 25 verklaring, 26 waarom, 27 land in Afrika, 29 uitgaven, 30 toegeeflijk, 32 handvat, 33 venijnig, 34 edelmetaal, 35 pensioen van de overheid, 36 niet gesloten, 37 plantsoen, 39 iets verrichten, 42 droombeeld, 45 naderhand, 46 boom, 48 tuingereedschap, 49 vrouwelijk dier, 50 Eskimo, 52 keurmeester, 53 betalend lid, 55 ontbijtproduct, 57 plaats in Flevoland, 59 goedkeuring.

VERTICAAL

1 staat in Amerika, 2 controle na behandeling, 3 item (afk.), 4 Europeaan, 5 staat in Amerika, 6 gappen, 7 scheepsstuur, 8 geladen atoom, 9 landbouwwerktuig, 10 steekwapen, 11 Nederlandse muziekprijs, 15 sprookjesfiguur, 16 verlichting, 18 keukentextiel, 19 leidsel, 21 levensonderhoud, 22 scheikundige verbinding, 24 pantoffel, 26 beroep, 28 niet één uitgezonderd, 29 manwif, 31 daarna, 32 eigentijds, 36 er goed uitzien, 38 tekst, 39 bloedbestanddeel, 40 aanhechtbriefje, 41 feestelijk weerzien, 43 naar schatting, 44 vroeger, 46 mythologische figuur, 47 puntig voorwerp, 50 steltvogel, 51 groep spelers, 53 licht bier, 54 Bijbelse figuur, 56 schoolonderzoek (afk.), 58 met name.

Breng de letters uit de genummerde hokjes in de kruiswoordpuzzel over naar de onderstaande balk. Als de kruiswoordpuzzel goed is opgelost, vindt u de oplossing.

37	54	2	48	50	13	25	2	45	40	44	33	14	22	31
----	----	---	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----

1e prijs: Philips Airfryer XXL

De Airfryer XXL gebruikt warme lucht om uw favoriete gerechten te frituren, met weinig tot geen toegevoegde olie. De nieuwe Twin TurboStar-technologie is speciaal ontworpen om vetten uit het eten te onttrekken, waardoor dit de gezondste manier is om uw eten te frituren.

2e prijs: Philips Sonicare DiamondClean

De elegante Sonicare DiamondClean biedt de beste prestaties voor het witter maken van tanden. Met deze elektrische tandenborstel verwijdert u tot 10 keer meer tandplak dan met een gewone tandenborstel. De gezondheid van uw tandvlees verbetert in slechts twee weken.

3e prijs: Philips Wake-Up Light Somneo

Ga ontspannen slapen en word uitgerust wakker. De Sleep & Wake-up Light Somneo is ontworpen om u te helpen ontspannen en uitgerust wakker te laten worden. Met lampjes die uw ademhaling begeleiden en persoonlijke zoninstellingen.

Wat moet u doen?

Stuur uw oplossing vóór 15 maart 2018 o.v.v. 'Puzzel Generaties' naar Philips Pensioenfonds. Dit kan via het speciale formulier op onze website www.philipspensioenfonds.nl/puzzel of per briefkaart: Philips Pensioenfonds, Afdeling Communicatie Pensioenen, Postbus 716, 3700 AS Zeist. Vermeld daarbij duidelijk uw naam, adres en klantnummer.

Het Philips flex pensioen in 2018

Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar

Sinds 1 januari 2018 bouwt u pensioen op met een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Dit is het gevolg van een wettelijke (fiscale) wijziging per 1 januari 2018, waaraan alle pensioenregelingen in Nederland moeten voldoen. Philips en de vakorganisaties moesten kiezen uit het verlagen van het opbouwpercentage of het verhogen van de pensioenrichtleeftijd. Zij hebben voor het laatste gekozen. Hiermee sluit uw pensioenregeling aan bij de belastingregels van de overheid. Het pensioen dat u tot 1 januari 2018 bij Philips heeft opgebouwd, gaat in principe nog steeds in op 67 jaar. U kunt er daarnaast nog steeds zelf voor kiezen om uw pensioen eerder of later te laten ingaan. Dan wordt de hoogte van uw pensioen opnieuw berekend. Ook de andere keuzemogelijkheden binnen het Philips flex pensioen blijven bestaan. Bent u deelnemer aan het Philips flex pensioen ES? Dan geldt de gewijzigde pensioenrichtleeftijd en de uitleg hierover ook voor u. Generaties geeft antwoord op de meestgestelde vragen en sprak met twee medewerkers over wat de nieuwe pensioenrichtleeftijd voor hen betekent.

Waarom stijgt de pensioenrichtleeftijd?

Voor de opbouw van pensioen via de werkgever gelden bepaalde belastingregels. Deze 'fiscale grenzen' worden door de overheid opgelegd en zijn per 1 januari 2018 aangepast. Philips en de vakorganisaties moesten kiezen uit het verlagen van het opbouwpercentage of het verhogen van de pensioenrichtleeftijd. Zij hebben voor het laatste gekozen. Sinds

1 januari is de wettelijke pensioenrichtleeftijd 68 jaar.

De pensioenrichtleeftijd is de standaard pensioenleeftijd die geldt voor het ingaan van de pensioenuitkering. Deze leeftijd is niet gelijk aan uw AOW-leeftijd. De verhoging van de pensioenrichtleeftijd heeft wel te maken met het stijgen van de AOW-leeftijd. Beide zijn gekoppeld aan de levensverwachting. Dit is vastgelegd in de Nederlandse wetgeving.

Waarom verandert de pensioenregeling?

Alleen als een pensioenregeling voldoet aan de wettelijke regels, kan de pensioenopbouw van de medewerkers fiscaal ondersteund plaatsvinden. Dat betekent dat alleen dan een deel van het salaris belastingvrij opzij gezet mag worden voor pensioen. Om met het Philips flex pensioen binnen de nieuwe fiscale grenzen te kunnen blijven, heeft Philips samen met de vakorganisaties afgesproken om de pensioenrichtleeftijd per 1 januari 2018 te verhogen naar 68 jaar. Wanneer de pensioenrichtleeftijd van het Philips flex pensioen 67 jaar was gebleven, dan had het opbouwpercentage verlaagd moeten worden om binnen de fiscale grenzen te blijven. Met de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar voldoet uw pensioenregeling aan de fiscale wet- en regelgeving.

Wat betekent dit voor mijn pensioen?

Omdat u één jaar langer pensioen opbouwt, wordt uw totale pensioen hoger. Was u al vóór 2018 deelnemer van Philips Pensioenfonds? Dan heeft u pensioen opgebouwd met een standaard pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. De pensioenrichtleeftijd voor het deel van uw pensioen dat u tot en met 31 december 2017 heeft opgebouwd, blijft 67 jaar. Alleen voor het deel van uw pensioen dat u vanaf 1 januari 2018 opbouwt, geldt de nieuwe pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Voor de meeste Philips-medewerkers bestaat het pensioen op dit moment dus uit twee delen:

1. Opgebouwd pensioen tot en met 31 december 2017 (gaat in op 67 jaar)
2. Opgebouwd en op te bouwen pensioen vanaf 1 januari 2018 (gaat in op 68 jaar)

Als u zelf geen keuze maakt voor een andere pensioenleeftijd, dan gaat het pensioen dat u tot en met 31 december 2017 heeft opgebouwd in op het moment dat u 67 jaar wordt. De meeste Philips-medewerkers kiezen voor een andere pensioenleeftijd. Als u dat doet, worden uw pensioenen vanaf 67 en 68 jaar herrekend naar de door u gekozen pensioenleeftijd. Deze moet liggen tussen 60 en 70 jaar. Als u uw pensioen eerder laat ingaan dan de pensioenrichtleeftijd, dan wordt het pensioenbedrag lager. Uw pensioen wordt dan immers langer uitbetaald. En u bouwt minder lang pensioen op. U kunt uw pensioendatum ook uitstellen. Uw pensioen wordt dan hoger. U leest meer over het vervroegen of uitstellen van uw pensioen op pagina 22. Overigens is voor uitstel na 68 jaar instemming van Philips nodig.

Hoe zit het met het nabestaandenpensioen?

In het Philips flex pensioen bouwt u een nabestaandenpensioen op voor uw partner. Daarnaast is een wezenpensioen geregeld voor uw kinderen tot 21 jaar. Dat verandert niet. De hoogte van het nabestaanden- en wezenpensioen is afgeleid van uw ouderdomspensioen. U bouwt nu een deel van uw pensioen langer op, tot uw 68-ste. Uw totale pensioen wordt hierdoor hoger en dat geldt dus ook voor uw nabestaanden- en wezenpensioen.

Verandert het geambieerde opbouwpercentage ook?

Philips en de vakorganisaties hebben besloten om de geambieerde pensioenopbouw voor het jaar 2018 te handhaven op 1,85%. De geambieerde opbouw verandert dus niet. Het opbouwpercentage van 1,85% is echter geen vast gegeven. Het kan onder bepaalde omstandigheden ook lager zijn. U bouwt dan gedurende een bepaalde periode minder

pensioen op. Gelukkig is dat laatste in 2018 niet het geval. In 2018 bedraagt het opbouwpercentage 1,85%, zoals de ambitie. U bouwt dus dit jaar volledig pensioen op. Eind 2018 lopen de huidige cao-afspraken over uw pensioenregeling af, zoals het geambieerde opbouwpercentage en de hoogte van de pensioenpremie die Philips betaalt. Philips en de vakorganisaties gaan hierover met elkaar in gesprek. Het is nu dan ook niet te zeggen hoe de opbouw er vanaf 1 januari 2019 uitziet.

Welke keuzemogelijkheden heb ik nog?

Het Philips flex pensioen kent ruime keuzemogelijkheden. Daarmee kunt u uw pensioensituatie afstemmen op uw persoonlijke wensen. Al deze mogelijkheden blijven bestaan voor het vanaf 1 januari 2018 op te bouwen pensioen én het op 31 december 2017 opgebouwde pensioen.

Kiezen pensioenleeftijd

U kunt uw pensioen nog steeds eerder laten ingaan dan op de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Uw pensioen wordt dan lager, omdat het pensioen langer moet worden uitbetaald en minder lang wordt opgebouwd. U kunt uw pensioen ook later laten ingaan: tot een ingangleeftijd van 70 jaar. Langer doorwerken en uw pensioen uitstellen, kan alleen met instemming van Philips.

Inkopen overbruggingspensioen

Wilt u vóór uw AOW-leeftijd met pensioen? Dan kunt u nog steeds kiezen voor een overbruggingspensioen. Een overbruggingspensioen is een tijdelijk extra pensioen. Hiervoor kunt u kiezen als u vóór uw AOW-leeftijd met pensioen gaat en nog geen AOW-pensioen van de overheid ontvangt. U ontvangt het overbruggingspensioen samen met het ouderdomspensioen. U kunt uit vier mogelijkheden kiezen om de hoogte van dit overbruggingspensioen te bepalen. Let op: als u ruim vóór uw AOW-datum met pensioen gaat, dan is het mogelijk dat uw AOW-datum nog wijzigt. U kunt voor het 'inkomensgat' dat daardoor ontstaat nadat u met pensioen bent gegaan, niet het overbruggingspensioen langer laten doorlopen. Dat staat de wet op dit moment niet toe.

Inruilen nabestaandenpensioen

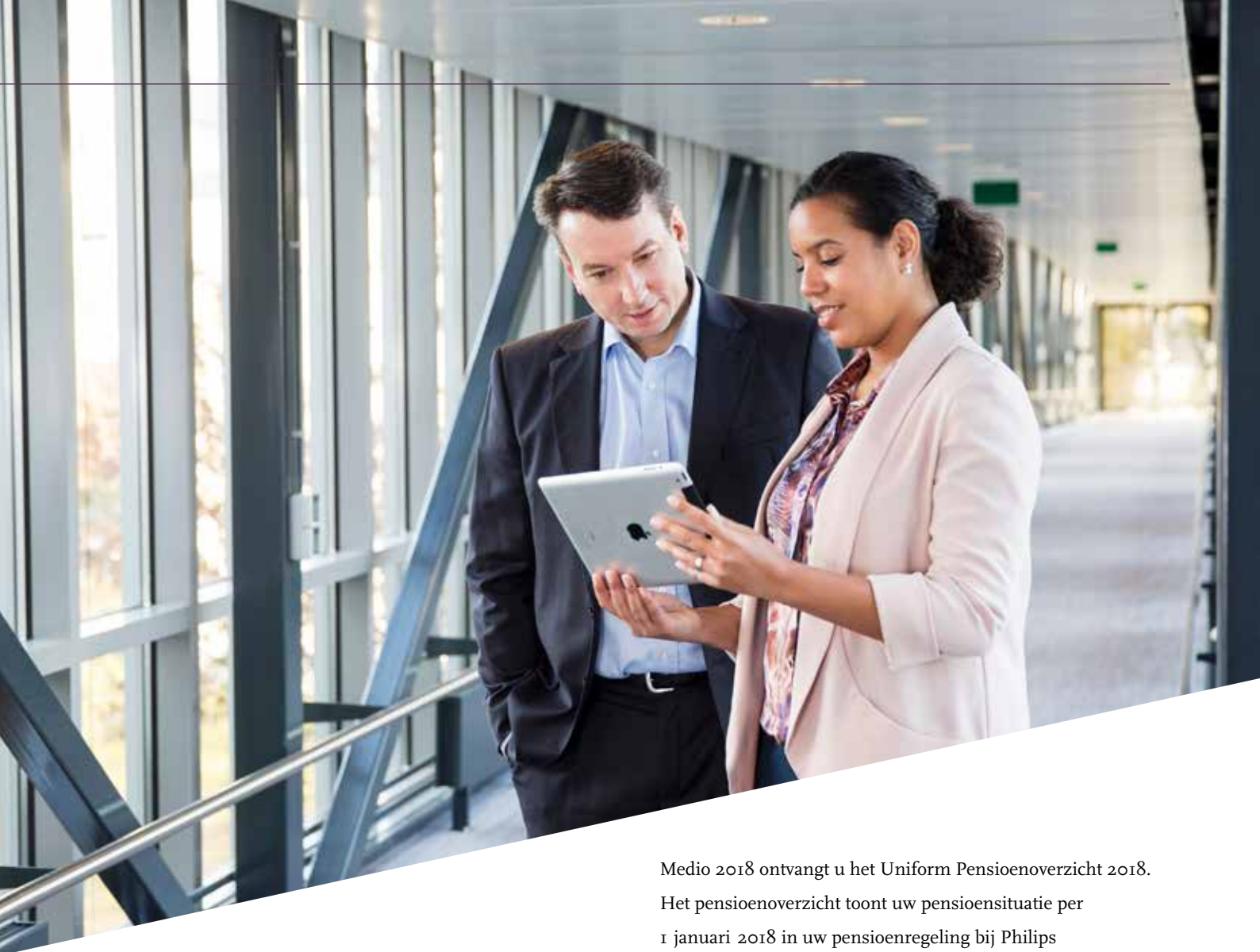
U kunt er nog steeds voor kiezen om uw nabestaandenpensioen geheel of gedeeltelijk in te ruilen voor extra ouderdomspensioen. Wat houdt dit precies in? U bouwt automatisch een nabestaandenpensioen op. Dit is een pensioen-inkomen voor uw eventuele partner bij uw overlijden. Iedereen bouwt een nabestaandenpensioen op, ook deelnemers die geen partner hebben. Op het moment dat u met pensioen gaat, kunt u kiezen wat u met het opgebouwde nabestaandenpensioen wilt doen. U kunt het nabestaandenpensioen behouden voor uw partner. Heeft u geen partner of een partner met voldoende eigen inkomen? Dan kunt u kiezen voor extra ouderdomspensioen. Uw eventuele partner moet instemmen met uw keuze. Want deze keuze heeft gevolgen voor zijn of haar financiële situatie na uw overlijden.

Eerst meer, later minder pensioen

U kunt gebruikmaken van de hoog-laagregeling. Als u dat doet, dan kiest u ervoor om in de eerste jaren na uw pensionering meer pensioen te krijgen en daarna minder. Dat is handig als u denkt dat u in de eerste jaren na uw pensionering meer geld nodig heeft. U kunt ervoor kiezen meer pensioen te krijgen tot uw AOW-leeftijd (mits u vóór uw AOW-leeftijd met pensioen gaat) of tot 72 jaar.

Voor wie gelden de veranderingen?

Voor iedereen die pensioen opbouwt in het huidige Philips flex pensioen gelden toekomstige wijzigingen van het reglement. Het maakt niet uit of u nog een dienstverband heeft met Philips of dat u vanwege arbeidsongeschiktheid premievrij pensioen opbouwt. Dus bent u op of na 1 januari 2015 uit dienst gegaan wegens arbeidsongeschiktheid? Dan gelden dezelfde wijzigingen in de pensioenregeling voor u als wanneer u in dienst zou zijn gebleven bij Philips.

Waar vind ik meer informatie?

Op www.philipspensioenfonds.nl/68jaar vindt u alle informatie en achtergronden over de verhoging van de pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar. Ook geeft de Klantenservice van Philips Pensioenfonds hier antwoord op de veelgestelde vragen van Philips-medewerkers.

U heeft tot 1 januari 2018 pensioen opgebouwd dat standaard ingaat op uw 67-ste. En vanaf 1 januari 2018 bouwt u pensioen op dat standaard ingaat op uw 68-ste. Alle individuele keuzemogelijkheden die u straks bij pensionering heeft, kunt u doorrekenen in de Pensioenplanner via www.philipspensioenfonds.nl/mijnppf. In de Pensioenplanner zijn uw beide pensioenen standaard omgerekend naar de pensioenleeftijd van 68 jaar. Vanuit die situatie kunt u de gevolgen van elke gewenste keuzemogelijkheid, inclusief het vervroegen of uitstellen van uw pensioen, zelf eenvoudig doorrekenen.

Medio 2018 ontvangt u het Uniform Pensioenoverzicht 2018. Het pensioenoverzicht toont uw pensioensituatie per 1 januari 2018 in uw pensioenregeling bij Philips Pensioenfonds. Het geeft u inzicht in wat u van Philips Pensioenfonds krijgt bij pensionering en arbeidsongeschiktheid. In dit overzicht staat ook wat uw eventuele partner en/of kinderen krijgen als u overlijdt.

Bent u benieuwd naar een totaaloverzicht van al uw opgebouwde pensioenen? Ook van pensioenen die u bij andere werkgevers heeft opgebouwd? Kijk dan op www.mijnpensioenoverzicht.nl

Heeft u nog aanvullende vragen?

U kunt met uw overige vragen over uw Philips-pensioen terecht bij de Klantenservice van Philips Pensioenfonds. U kunt op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur uw vragen stellen door te bellen naar 030 – 277 56 40. U kunt ons ook bereiken via het contactformulier op www.philipspensioenfonds.nl/contact of per brief.

“Pensioen is nog ver weg”

Iris (36 jaar): “Twee jaar geleden startte ik met werken bij Philips. De pensioenleeftijd naar 68 jaar? Tja, het is nu 67 jaar, dat is allebei nog heel ver weg. Pensioen is op dit moment niet de belangrijkste zaak in mijn leven, maar dat wil niet zeggen dat ik er nooit bij stilsta. Ik weet dat het bij Philips goed is geregeld en dat geeft mij enerzijds een rustig gevoel. Anderzijds weet ik ook dat het pensioenbedrag dat ik elk jaar opbouw, niet vaststaat. De premie die Philips betaalt, staat namelijk vast. Daardoor kan het zo zijn dat de opbouw lager wordt als die premie niet voldoende is. Ook heeft het Pensioenfonds de pensioenen in de afgelopen jaren niet altijd kunnen verhogen. Het blijft dus onduidelijk wat de toekomst brengt. Misschien bouw ik minder pensioen op? Misschien gaat de pensioenleeftijd nog verder omhoog? Samen met mijn man moet ik nog bekijken of er extra mogelijkheden zijn voor een goede oudedagsvoorziening. Daar moeten we ons snel eens in verdiepen.”

Het pensioen van Iris

Iris (36 jaar) is op 31 december 2017 twee jaar in dienst bij Philips en haar bruto jaarinkomen is € 60.000. Als zij bij Philips blijft werken, loopt haar pensioenopbouw door tot de leeftijd van 68 jaar. Dat betekent dat zij twee jaar pensioen heeft opgebouwd met de pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. Vanaf 1 januari 2018 bouwt zij nog 32 jaar pensioen op dat standaard ingaat op de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Stel dat Iris ervoor kiest om haar volledige pensioen op 67 jaar te laten ingaan. Iris heeft dan 31 jaar pensioen opgebouwd met een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Daardoor ontvangt zij – als ze haar pensioen op 67 jaar laat ingaan – nu ongeveer € 100 bruto per maand minder in vergelijking met de pensioenopbouw in de regeling die tot 2018 van kracht was.

Pensioenplanner

U heeft pensioen dat standaard ingaat op uw 67-ste. Het vanaf 1 januari 2018 opgebouwde pensioen gaat standaard in op uw 68-ste. In de Pensioenplanner in MijnPPF worden beide pensioenen omgerekend naar één pensioenleeftijd, namelijk 68 jaar. Van daaruit kunt u uw eigen keuzes doorrekenen. Dat is wel zo handig! Ga hiervoor naar www.philipspensioenfonds.nl/mijnppf

“Heel even maakte ik me zorgen”

Frank (55 jaar): “Ik werk al 30 jaar bij Philips. Ik heb pensioenregelingen gekend met verschillende ingangsheeftijden voor het pensioen: 60 jaar, 62,5 jaar, 65 jaar, 67 jaar. Nu is de ingangsheeftijd 68 jaar geworden. Heel even heb ik me zorgen gemaakt. Want hoewel ik van mijn werk houd, voelt het een beetje alsof de finishlijn steeds verder vooruitgeschoven wordt. Inmiddels heb ik begrepen dat vanuit het grootste deel van mijn pensioen toch ingaat op mijn 67-ste en dat ik zes maanden van tevoren mijn pensioenkeuzes kan gaan maken. Ook voor het deel van mijn pensioen dat op 68 jaar ingaat. Het is goed te weten dat er ook de mogelijkheid is om nog eerder met pensioen te gaan of het pensioen uit te stellen tot mijn 68-ste of later. Uitstellen is voor mij geen optie. Ik denk dat ik eerder stop dan op mijn 68-ste.” ■

Het pensioen van Frank

Frank (55 jaar) is op 31 december 2017 30 jaar in dienst bij Philips en zijn bruto jaarinkomen is € 60.000. Als hij bij Philips blijft werken, loopt zijn pensioenopbouw door tot de leeftijd van 68 jaar. Dat betekent dat hij 30 jaar pensioen heeft opgebouwd, waarbij diverse pensioenrichtleeftijden van kracht waren, zoals 62,5 jaar, 65 jaar en 67 jaar. De pensioenen van Frank uit de oude regelingen zijn in 2014 omgezet naar de pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. Vervolgens bouwt Frank nog 13 jaar pensioen op dat standaard ingaat op de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Stel dat Frank ervoor kiest om zijn pensioen nog steeds op 67 jaar te laten ingaan. Frank heeft dan 12 jaar pensioen opgebouwd met een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Daardoor ontvangt hij – als hij zijn pensioen op 67 jaar laat ingaan – ongeveer € 40 bruto per maand minder in vergelijking met de pensioenopbouw in de regeling die tot 2018 van kracht was.

Uw leven verandert – wat gebeurt er met uw pensioen?

Wat u kunt doen voor uw pensioen

Niemand kan in de toekomst kijken, maar de toekomst van uw pensioen is vaak heel dichtbij. Want veel veranderingen die vandaag plaatsvinden, hebben direct gevolgen voor uw inkomen na pensionering. En daar kunt u zelf iets aan doen. Bekijk de video op www.philipspensioenfonds.nl/video zodat u weet of u in actie moet komen.

Nieuw in dienst

Wanneer u in dienst komt bij Philips, kunt u het pensioen dat u opbouwde bij uw vorige werkgever overdragen aan Philips Pensioenfonds. Als u ongehuwd samenwoont, is het belangrijk om bij de start van uw nieuwe baan ook uw partner aan te melden bij het Pensioenfonds, zodat hij of zij daarna verzekerd is van een nabestaandenpensioen. Ook kunt u binnen twee maanden na indiensttreding een Anw-hiaatverzekering voor uw partner afsluiten.

Einde relatie

Als u en uw partner uit elkaar gaan, heeft uw ex-partner recht op het tot dan toe opgebouwde nabestaandenpensioen. Uw partner ontvangt dit 'bijzonder nabestaandenpensioen' na uw overlijden. Van het ouderdomspensioen dat u tijdens uw huwelijk of geregistreerd partnerschap heeft opgebouwd, gaat standaard de helft naar uw ex-partner. Tenzij u samen andere afspraken maakt. U of uw ex-partner moet dat aanvragen. Woonde u ongehuwd samen? Dan wordt het ouderdomspensioen niet verdeeld.

Anw-hiaatverzekering

Met de Anw-hiaatverzekering zorgt u voor een extra stukje inkomen voor uw partner na uw overlijden. Zo'n Anw-hiaatverzekering kunt u dus afsluiten op het moment van indiensttreding, maar ook als u gaat trouwen, een geregistreerd partnerschap aangaat, gaat samenwonen of bij de geboorte van een kind.

Waardeoverdracht

Als u een nieuwe werkgever heeft, dan kunt u ervoor kiezen om het pensioen bij Philips Pensioenfonds te laten staan of over te dragen naar uw nieuwe pensioenuitvoerder. ■

Het pensioen van Chiara Mazzotta

uit

Italië

“Aanvullend pensioen, dat heb je niet in Italië”

Pensioenzaken, niet een van de makkelijkste onderwerpen. En al helemaal niet wanneer u in een ander land aan het werk gaat en dus pensioen opbouwt in verschillende pensioenstelsels. Hoe zit dat precies? Waar lopen mensen tegenaan als ze in een ander ‘pensioenland’ terechtkomen? Wat werkt goed en wat werkt belemmerend? We praten erover met Chiara Mazzotta (36), afkomstig uit Italië.

Of ik in Nederland blijf wonen, weet ik niet. Maar ik zie mijn toekomst wel bij Philips.

— Chiara Mazzotta

Het is alweer zes jaar geleden dat Chiara voet zet op Nederlandse bodem. Van oorsprong afkomstig uit Puglia, de hak van de Italiaanse laars, maakt ze in 2012 de overstap van het Italiaanse Philips-kantoor in Monza naar de High Tech Campus in Eindhoven. De eerste jaren in Nederland werkt de ambitieuze Italiaanse als Business Development Manager bij Philips Lighting. Sinds drie jaar staat er Royal Philips op haar visitekaartje. Vanuit Amsterdam leidt ze de workstream Change & Communication voor een van de transformatieprogramma's. "In het kort komt het erop neer dat ik ervoor moet zorgen dat mensen de veranderingen op een positieve manier ervaren en de nieuwe manier van werken omarmen."

Hoe ging die overstap, zes jaar geleden?

"Natuurlijk was het wennen. Ik kom uit het zuiden van Italië, dus alleen al de weersomstandigheden waren een hele omslag. Maar dat is voor mij niet het belangrijkste verschil. Eenmaal in Nederland, werd ik positief verrast door de werkinstelling van de mensen hier. In Italië gaat het om uren maken, zoveel mogelijk tijd op je bureaustoel doorbrengen. Nederlanders zijn meer gericht op kwaliteit, in plaats van kwantiteit. Daardoor werken mensen hier echt véél efficiënter. In het begin schaamde ik me als ik om vijf uur stopte met werken om naar huis toe te gaan. Nu heb ik geleerd dat dat juist gezond is: de werk-privébalans is hier echt stukken beter."

Een reden om nog even te blijven?

"Zeker. Ik ben inmiddels aardig gesetteld. Vier jaar geleden heb ik mijn man leren kennen op een verjaardagsfeestje in Utrecht. Hij werkt hier voor een Amerikaanse onderneming en komt toevallig ook uit Italië. Na ons trouwen hebben we een huis gekocht in een dorpje boven Amsterdam. Het expatleven bevalt ons goed. Voor mij was het altijd een soort 'droom' om voor Philips te werken. En als je dan de kans krijgt om dat in Nederland te doen, de geboortegrond van dit op-en-top Nederlandse bedrijf, dan is dat natuurlijk geweldig."

Je hebt een technische achtergrond. Nu werk je als Changemanager in een transformatieprogramma. Hoe bevalt die overstap?

"Ook in Italië werkte ik al in projectmatige functies die meer met de business te maken hadden dan met techniek. Dus voor mij voelt het niet alsof ik in een heel andere tak van sport terecht ben gekomen. Overigens denk ik dat mijn technische achtergrond me wel geholpen heeft tijdens mijn loopbaan. Als Key Accountmanager voor Outdoor Lighting zat ik om tafel met bijvoorbeeld gemeentebesturen om te praten over het vervangen van hun straatverlichting. Dan is het handig om te weten hoe dat technisch in elkaar steekt."

Loop je wel eens ergens tegenaan in je internationale carrière?

"Op de werkvloer verloopt alles eigenlijk heel soepel. De voertaal is op veel plekken Engels, wat voor mij en mijn buitenlandse collega's erg prettig is. Het wordt lastiger als je de meer administratieve dingen moet regelen, zoals ook... je pensioen. In Italië zit dat allemaal net iets anders in elkaar. Daar is je pensioen opgebouwd uit slechts één onderdeel: dat van de overheid. Een aanvullend pensioen bestaat daar niet."

Leg eens uit?

"In Italië regelt één partij alle pensioenen: het Istituto Nazionale della Previdenza Sociale, oftewel de INPS. Een sociaal verzekeringssysteem waar ook werkloosheid, ziekte, zwangerschapsverlof, werkongevallen en invaliditeit onder vallen. Je werkgever stort elke maand een deel van je salaris in het pensioenfonds van de INPS. Op je 66-ste – de huidige pensioenleeftijd in Italië – krijg je een gemiddelde over al je arbeidsjaren maandelijks uitbetaald. Het is een 'no risk' voorziening die de Italianen een bepaald bedrag garandeert. Aan de andere kant wordt dat bedrag nooit méér dan dat je hebt opgebouwd. Zoals dat in Nederland in theorie wel zou kunnen door het systeem van indexeren."

Zie je voordelen aan het Italiaanse systeem?

“Ja. Maar daarmee zeg ik niet dat het één beter is dan het andere. In Nederland zijn de pensioenen niet 100% gegarandeerd, je weet niet exact wat je krijgt. In Italië heb je die zekerheid wel, al gaat eigenlijk elke gepensioneerde erop achteruit. Mijn ouders bijvoorbeeld hebben met hun bescheiden lerarensalarissen geen vetpot.”

Doe je iets om het zelf later iets ruimer te hebben?

“Mijn man en ik hebben twee huizen in Italië, die we verhuren. Deze investeringen moeten ervoor zorgen dat we later niet op een houtje hoeven te bijten.”

Wat kan Philips Pensioenfonds doen om de internationale collega's beter te voorzien van informatie over hun pensioen?

“Ik vind het fijn dat Philips Pensioenfonds veel informatie ook in het Engels heeft uitgewerkt: wat gebeurt er als je van baan verandert, bij scheiden, bij overlijden... Ik heb, net zoals veel

internationale collega's, bij het Fonds aangegeven dat ik informatie graag in het Engels ontvang en hierdoor is er al veel pensioenkennis en -awareness onder internationale collega's. Tijdens het voorbereiden van dit interview kwam ik overigens voor het eerst de term 'AOW' tegen. Ik had hier nog nooit van gehoord. Door wat speurwerk ben ik te weten gekomen dat een deel van mijn Nederlandse werkjaren niet is geregistreerd. Een foutje. Daar ga ik nu achteraan.”

Je bent positief over Nederland. Blijf je hier?

“Of ik in Nederland blijf wonen, weet ik niet. Maar ik zie mijn toekomst wel bij Philips. Het zou mooi zijn als ik mijn baan op termijn flexibel in zou kunnen vullen. In een soortgelijke functie, maar dan pendelend tussen Amsterdam, Monza en Puglia. Ja, dat lijkt me wel wat.” ■

Pensioen uit een ander land

Heeft u buiten Nederland gewoond of gewerkt? En u was toen niet in dienst van een Nederlandse werkgever? Dan heeft u mogelijk ook in dat land pensioen opgebouwd. Neem contact op met de overheidsinstantie in dat land voor informatie over uw buitenlandse overheidspensioen. Gaat het om een ander (aanvullend) pensioen, neem dan contact op met het pensioenfonds of met uw vroegere werkgever. Kijk voor meer informatie voor EU-landen op

<http://europa.nu/youreurope/citizens/work/retire-abroad/state-pensions-abroad>

Heeft u meerdere werkgevers gehad in Nederland? Kijk dan voor een totaaloverzicht van al uw Nederlandse pensioenen op www.mijnpensioenoverzicht.nl

Chiara's story in English?

If you prefer to read Chiara's story in English, you can visit our website

www.philipspensioenfonds.nl/foreignpension

De pensioenrichtleeftijd gaat naar 68 jaar

Hoe denkt ú daarover?

Met pensioen gaan. 'Vroeger' deed iedereen dat op zijn 65-ste. Of zelfs al eerder. Inmiddels is er veel veranderd rondom de pensioenleeftijd. Omdat we tegenwoordig steeds langer leven, ontvangt u steeds later AOW van de overheid. En de leeftijd waarop u uw Philips-pensioen ontvangt, is omhoog gegaan naar 68 jaar. Dat maakt het plannen van uw pensioen lastig. Maakt u zich daar zorgen over? Gaat de pensioenrichtleeftijd te hard omhoog? Heeft u voldoende overzicht? Generaties peilde de meningen op de campus van Royal Philips in Best.

▲ Harry van de Loo (59)

"Voor mezelf ben ik niet bezorgd over de verhoging van pensioenleeftijd. Want de pensioenleeftijd kan dan wel omhoog gaan, ikzelf ben van plan wél voor mijn 68-ste te stoppen. 64 jaar zou ideaal zijn. Ik ga nog steeds met plezier naar mijn werk, daar gaat het niet om. Het gaat mij om de tijd ná mijn pensioen: daar wil ik in goede gezondheid van kunnen genieten. En het liefst zo lang mogelijk. Aangezien ik straks meer dan vijftig dienstjaren heb, kijk ik er ook wel een beetje naar uit."

▲ Jan-Willem Lamers (58)

"Bij Philips werken steeds minder mensen, maar aan de andere kant worden we met z'n allen steeds ouder. Het aantal oud-Philips-medewerkers dat moet 'eten uit de ruif' wordt dus steeds groter. Volgens mij gaat er op enig moment een probleem ontstaan; er wordt minder opgebouwd dan nodig. Ik denk daarom wel eens dat het pensioenfonds elke mogelijkheid aangrijpt om meer geld in de pot te krijgen. Naar mijn mening liften ze nu mee op het besluit van de overheid om de AOW-leeftijd te verhogen, wie weet wat dit de volgende keer is. Zelf ben ik niet van plan tot mijn 68-ste werken. Ik wil nog genoeg tijd hebben om leuke dingen te doen na mijn pensionering. Op dit moment werk ik 80%, daar heb ik zelf voor gekozen. Ik vind 64 jaar een mooie leeftijd om te stoppen."

▲ Bas Beckers (38)

"De pensioenleeftijd stijgt nu wel erg snel. Logisch, we worden steeds ouder. Maar je weet niet hoe je je voelt als je in de zeventig bent. Of je het werk lichamelijk en geestelijk nog wel aankunt, bedoel ik. Aan de andere kant zou het ook zo kunnen zijn dat je op die leeftijd wel wilt werken, maar dat er geen werk voor je is. Als gevolg van de technologische ontwikkelingen zijn er straks minder mensen nodig. Jezelf ontwikkelen is nu belangrijker dan ooit. Net als het regelen van een 'appeltje voor de dorst'. Je bent op die manier zelf 'in control' als het over je pensioendatum gaat. Ik moet bekennen dat ik hier zelf nog niet mee bezig ben. Over een jaar of tien, als mijn kind klaar is met studeren, ontstaat er meer financiële ruimte voor dit soort beslissingen."

▲ Richard Dasselaar (35)

“Tijdens de wedstrijd wordt de finishlijn steeds verder vooruitgeschoven. Zo voelt het voor mensen. Maar in feite is de eindstreep nog lang niet bereikt en ik denk wel eens dat de verhoging van de pensioenleeftijd niets meer is dan een truc om de dekkingsgraad in stand te houden. Ik geloof dat we tegen de grenzen van ons economisch stelsel zitten. We moeten op een andere manier gaan nadenken over zaken als ‘werk’ en ‘pensioen’. In landen als Noorwegen en Zwitserland wordt al geëxperimenteerd met een ‘basisinkomen’, een vast (maand-)inkomen dat de overheid zonder voorwaarden aan iedere burger verstrekt. Hierdoor kunnen mensen zich gaan richten op wat zij echt belangrijk vinden en ontdekken ze waar ze het verschil kunnen maken. Dat soort ontwikkelingen vind ik superinteressant.”

▲ Norma Hermes (54)

“Wat een leuk nieuwjaarscadeau’, dat dacht ik toen ik de e-mail kreeg over de verhoging van de pensioenleeftijd. Het is nogal confronterend om het getal zwart op wit te zien, zeker omdat de wijziging naar 67 jaar nog helemaal niet zo lang geleden is. Je vraagt je dan wel af waar het gaat eindigen. Met mijn jongere collega maak ik al grapjes: ‘jij duwt me wel door de gangen hè, als lopen lastiger wordt?’ Toen ik begon bij Philips lag de pensioenleeftijd een stuk lager. Dan zou ik al snel kunnen stoppen met werken! Een raar idee. Zolang mijn werk uitdagend is, blijf ik met plezier naar mijn werk gaan. Misschien wel een dag minder in de week. In de jaren voor mijn pensioen zou ik graag als ‘mentor’ werken voor jonge Philips-medewerkers. Hen op weg helpen met mijn werk-ervaring. Dat lijkt me echt een geweldige afsluiting van dertig jaar Philips.”

▲ Erna van Santvoord (31)

“Ik zie de leeftijd nog wel naar 70 jaar gaan, dus het was geen ‘shock’ om te horen dat de pensioenleeftijd wordt verhoogd naar 68 jaar. Ik denk dat we er zelfs rekening mee moeten houden dat ook de AOW gaat verdwijnen. Onze generatie en de generaties na ons zijn steeds meer op zichzelf aangewezen, dat staat vast. Ik lig daar niet wakker van. Al vind ik het wel jammer dat wij waarschijnlijk niet meer kunnen genieten van een pensioen, en de bijbehorende zeeën van vrije tijd, zoals mijn ouders dat nu hebben. Mijn vader en moeder zijn nog niet zo lang geleden met pensioen gegaan. Allebei op hun 65-ste. Mijn moeder was eerder al gedeeltelijk arbeidsongeschikt. Mijn vader was door zijn staar-aandoening niet meer in staat een dag langer door te werken. Dat zet me wel aan het denken. Prima om wat langer door te gaan, maar alleen als je gezondheid dat toelaat.” ■

Philips Pensioenfonds reageert

In deze nieuwe rubriek laten wij Philips-medewerkers aan het woord over actuele ontwikkelingen. Pensioen is complex en het raakt u persoonlijk. Wij begrijpen dan ook dat de verhoging van de pensioenrichtleeftijd geen prettige mededeling is. Het is een gevolg van een wettelijke (fiscale) wijziging per 1 januari 2018, waaraan alle pensioenregelingen in Nederland moeten voldoen. Philips en de vakorganisaties moesten hierover een besluit nemen. Zij konden kiezen uit het verlagen van het opbouwpercentage of het verhogen van de pensioenrichtleeftijd. Zij hebben voor het laatste gekozen omdat dit voor de uiteindelijke pensioenuitkering, ook als deze voorafgaand aan de 68-jarige leeftijd ingaat, het geringste effect heeft. Philips Pensioenfonds is vervolgens gevraagd om dit op die manier uit te voeren.

Welke keuzes heeft u zelf?

Eerder of later met pensioen

De pensioenrichtleeftijd schuift weer op. Langer doorwerken is inmiddels één van de belangrijkste maatschappelijke thema's. Maar uit recent onderzoek blijkt dat nog altijd twee op de drie werknemers juist eerder wil stoppen met werken.

De helft daarvan heeft maatregelen genomen om dit te financieren. Het werkplezier, de contacten met de collega's of het inkomen worden veelal genoemd als reden om juist door te willen werken na de pensioenleeftijd. Het Philips flex pensioen biedt verschillende mogelijkheden om eerder of later met pensioen te gaan. Welke keuzes kunt u maken? En hoeveel pensioen krijgt u als u uw pensioen vervroegt of uitstelt? Dat kunt u zelf berekenen. Generaties legt het u uit.

Pensioenleeftijd kiezen

Sinds 1 januari 2018 bouwt u ouderdomspensioen op dat standaard ingaat op uw 68-ste. Dat betekent niet dat u tot deze pensioenleeftijd moet doorwerken. U mag zelf een andere pensioenleeftijd kiezen tussen 60 en 70 jaar. Vanaf het moment dat u 58 jaar wordt, kunt u bepalen wanneer u met pensioen wilt gaan. Vanaf uw 60-ste ontvangt u een brief van Philips Pensioenfonds om een keuze te maken voor een pensioenleeftijd. U hoeft niet meteen een pensioenleeftijd te kiezen. U moet uw pensioenleeftijd doorgeven uiterlijk zes maanden voordat u uw pensioen wilt laten ingaan. Wilt u bijvoorbeeld met pensioen als u 64 jaar bent? Dan moet u dit doorgeven voordat u 63,5 jaar wordt. Als u uw pensioen op 68 jaar of later wilt laten ingaan, dan moet uw keuze uiterlijk bij ons bekend zijn als u 67,5 jaar wordt. Zolang u nog geen pensioenleeftijd heeft gekozen, ontvangt u van ons vanaf uw 60-ste ieder jaar een brief met informatie over het kiezen van uw pensioenleeftijd. Als u eerder dan vijf jaar voor uw AOW-datum wilt pensioneren, moet u – vanwege fiscale regels – bovendien helemaal stoppen met werken en ook geen plannen meer hebben om een dienstverband aan te gaan.

Uw pensioen uitstellen

Wilt u langer doorwerken en tussen 68 en 70 jaar met pensioen gaan? Dat kan ook, maar u heeft dan instemming nodig van Philips. Ook dan moet uw keuze uiterlijk bij ons bekend zijn als u 67,5 jaar wordt.

Let op!

Bent u geboren na 30 september 1956? Dan is uw exacte AOW-leeftijd nog niet bekend. U weet pas vijf jaar van tevoren wanneer u AOW krijgt. De AOW-leeftijd die wij in de Pensioenplanner hanteren, is een geschatte leeftijd. Wilt u ruim vóór de actuele AOW-leeftijd met pensioen? Dan is het mogelijk dat uw AOW-leeftijd nog wordt verhoogd. Dan mist u wellicht tijdelijk inkomen. Er kan dan geen overbruggingspensioen dat langer doorloopt worden geregeld. Dat staat de wet op dit moment niet toe.

Gevolgen voor uw pensioen

Als u eerder met pensioen gaat, dan is uw inkomen lager.

Dit heeft drie redenen:

- ✓ U ontvangt mogelijk nog geen AOW-pensioen van de overheid.
- ✓ U bouwt minder pensioen op, omdat u eerder stopt met werken.
- ✓ Omdat uw pensioen eerder ingaat, moeten wij het langer uitbetalen. Hierdoor gaat het maandelijkse bedrag omlaag.

U bouwt ook minder nabestaandenpensioen op wanneer u eerder stopt met werken.

Als u later met pensioen gaat, wordt uw pensioen hoger. De Pensioenplanner houdt hier rekening mee.

Pensioeninkomen dat bij u past

In de Pensioenplanner kunt u zelf berekenen hoe hoog uw pensioen wordt bij vervroegen of uitstellen van uw pensioenleeftijd. Binnen de pensioenregeling heeft u daarnaast vier andere keuzemogelijkheden om uw pensioeninkomen aan te laten sluiten bij uw wensen.

- ✓ Nabestaandenpensioen:
U kunt het nabestaandenpensioen behouden voor uw partner of inruilen voor extra ouderdomspensioen.
- ✓ Overbruggingspensioen:
U kunt een overbruggingspensioen inkopen als u vóór uw AOW-datum met pensioen wilt gaan. Zo compenseert u geheel of gedeeltelijk het gemis aan AOW. Uw ouderdomspensioen wordt dan deels gebruikt voor de inkoop van overbruggingspensioen; het wordt daardoor dus lager.
- ✓ Hoog-laagregeling:
U kunt ervoor kiezen om in de eerste jaren van uw pensioen een hoger pensioen te ontvangen en daarna een lager.
- ✓ Deeltijdpensioen:
U kunt in de aanloop naar uw pensioendatum alvast gedeeltelijk met pensioen gaan. U gaat dan minder werken en ontvangt naast uw deeltijdsalaris alvast een deel van uw pensioen. Deeltijdpensioen vanaf 68 jaar is alleen mogelijk na instemming van Philips.

Wanneer wilt u met pensioen?

1. Controleer uw persoonlijke gegevens in MijnPPF.
2. Log in op de Pensioenplanner om te berekenen hoe hoog uw pensioen is als u:
 - ✓ Eerder met pensioen gaat (vervroegen).
 - ✓ Op de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar met pensioen gaat.
 - ✓ Later met pensioen gaat (uitstellen)
3. Bezoek een voorlichtingsbijeenkomst van Philips Pensioenfonds.

Ik wil eerder met pensioen (60–68 jr)

1. Neem contact op met uw manager als u:
 - ✓ Gedeeltelijk met pensioen wilt.
 - ✓ Gebruik wilt maken van de 80-80-100 regeling.
 - ✓ Gebruik wilt maken van de levensloopregeling.
2. Weet u wanneer u met pensioen wilt gaan? Neem dan contact op met Philips People Services voor Royal Philips of HR Services voor Philips Lighting om uw keuze door te geven.

Ik wil op 68 jaar met pensioen

Weet u wanneer u met pensioen wilt gaan? Neem dan contact op met Philips People Services voor Royal Philips en HR Services voor Philips Lighting om uw keuze door te geven.

Ik wil later met pensioen (68–70 jr)

1. Neem contact op met uw manager voor aanpassing van uw arbeidsovereenkomst.
2. Philips People Services voor Royal Philips of HR Services voor Philips Lighting geeft uw keuze vervolgens door aan Philips Pensioenfonds.

Zes maanden vóór de door u gekozen pensioendatum of zes maanden voor de pensioenrichtleeftijd ontvangt u:

1. Algemene informatie, keuzeformulieren over pensionering en een uitnodiging om naar de Pensioenplanner te gaan om uw persoonlijke pensioenkeuzes te maken:
 - ✓ Wilt u uw nabestaandenpensioen houden of inruilen?
 - ✓ Wilt u een overbruggingspensioen ontvangen?
 - ✓ Wilt u eerst meer en daarna minder pensioen?
2. Stuur de door u en uw eventuele partner ondertekende pensioenaanvraag en de keuzeformulieren uiterlijk zes weken vóór de ingangsdatum van uw pensioen naar Philips Pensioenfonds.

U gaat pensioen ontvangen

Minder werken

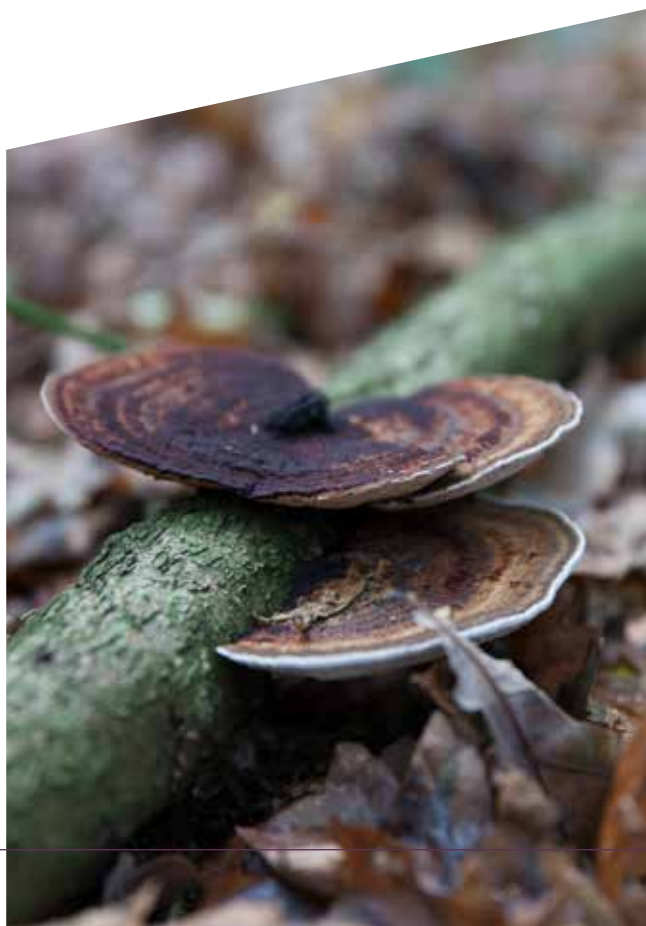
De huidige Philips-cao kent nog meer mogelijkheden om eerder of later te stoppen met werken of om voorafgaand aan pensionering minder te werken. Hierbij moet u denken aan:

✓ Levensloopverlof:

Het kabinet heeft de levensloopregeling op 1 januari 2012 afgeschaft. Via de levensloopregeling konden werknemers een deel van hun brutosalaris sparen voor onbetaald verlof. Of om eerder te stoppen met werken. Er is een overgangsregeling die loopt tot 1 januari 2022. Was uw levensloopsaldo op 31 december 2011 ten minste € 3.000? Dan kunt u tot uiterlijk 1 januari 2022 uw saldo gebruiken om verlof op te nemen voorafgaand aan pensionering. Algemene informatie over de levensloopregeling vindt u in uw cao en op www.rijksoverheid.nl

✓ 80-80-100-regeling:

Bij deze regeling kunt u maximaal vijf jaar vóór de door u gekozen pensioenleeftijd uw werktijd verminderen tot minimaal 80% van uw oorspronkelijke werktijdfactor, tegen het salaris dat hoort bij deze lagere werktijdfactor. Uw pensioenopbouw loopt echter door tegen de werktijdfactor die gold voor aanvang van de regeling (100%). U kunt ook van de 80-80-100-regeling gebruikmaken als u al in deeltijd werkt. Meer informatie over de 80-80-100-regeling vindt u op de HR Portal van Philips. ■

Inruilen nabestaandenpensioen: Tonny

Tonny is 49 jaar, werkt voor 80% en heeft een deeltijdsalaris van € 55.000. Zij weet al dat zij over vijftien jaar met pensioen wil gaan, tegelijk met haar man Lucas. Ze is dan 64 jaar. In de Pensioenplanner berekent Tonny dat haar pensioen op dat moment € 26.000 bedraagt. Omdat Lucas een goed eigen inkomen heeft, wil Tonny het nabestaandenpensioen voor Lucas inruilen voor extra ouderdomspensioen voor zichzelf. Hierdoor ontvangt zij elk jaar € 31.000.

Deeltijdpensionering: Jos

Jos is 64 jaar, werkt fulltime en heeft een salaris van € 80.000. Als hij tot zijn 68-ste fulltime bij Philips zou blijven werken, ontvangt hij vanaf 68 jaar een pensioen van ongeveer € 38.750. Jos wil echter voor die tijd minder gaan werken. Hij kiest ervoor om vanaf 66 jaar en 3 maanden voor 40% met pensioen te gaan. Jos bouwt dan alleen nog pensioen op over het deel (60%) waarvoor hij blijft werken. Samen met zijn leidinggevende maakt hij de afspraak om op woensdag en vrijdag niet meer te werken. Vanaf de ingang van het deeltijdpensioen krijgt Jos 60% salaris (€ 48.000) en 40% pensioen (€ 13.500). Het resterende deel van het pensioen blijft staan en komt tot uitkering vanaf 68 jaar, wanneer Jos volledig met pensioen gaat. Het volledige pensioen van Jos bedraagt vanaf dat moment € 37.250. Eén jaar en negen maanden deeltijdpensioen kost Jos dus ongeveer € 1.500 per jaar ($€ 38.750 - € 37.250$) zolang hij leeft.

Pensioen op maat

In het Philips flex pensioen heeft u verschillende mogelijkheden om eerder of later met pensioen te gaan en uw pensioeninkomen aan te laten sluiten bij uw wensen. Bereken zelf uw 'pensioen op maat' in de Pensioenplanner op www.philipspensioenfonds.nl/mijnppf

Met pensioen gaan: Michel Sutherland (59)

“Onze uitgaven heb ik goed bijgehouden”

26

Na 38 jaar bij Philips gaat Michel Sutherland per 1 mei 2018 met pensioen. Hoe oriënteerde hij zich op zijn pensioen? En welke keuzes maakt hij daarin? “De Pensioenplanner is een handig hulpmiddel.”

Bijna 40 jaar lang werkte Michel Sutherland in verschillende functies bij Philips Healthcare in Best. Momenteel is hij Process Engineer bij de afdeling die zich bezighoudt met de productie voor de business unit Image Guided Therapy (IGT). Per 1 mei 2018 gaat hij, op 60-jarige leeftijd, met pensioen.

Hoe heeft u zich georiënteerd op uw pensioen?

“Meer dan tien jaar geleden verdween de eindloonregeling en introduceerde Philips het flex pensioen. Voor mij en enkele collega’s reden om in ons pensioen te duiken. Het prepensioen verdween, maar de mogelijkheid om eerder met pensioen te gaan – tussen je 60-ste en 65-ste – bleef bestaan. Naarmate ik ouder werd en het pensioen dichterbij kwam, ben ik voor mezelf op een rijtje gaan zetten: wanneer zou ik financieel gezien met pensioen kunnen?”

Welke (financiële) overwegingen heeft u gemaakt?

“Zonder al te veel in detail te treden: rond 2010 ben ik uitgevallen met een burn-out en ben ik een dag minder gaan werken. Tegelijkertijd verruilde mijn vrouw haar baan als consultant voor een bestaan als zelfstandig beeldhouwer. Zij was het die me voorhield dat je in het nú moet leven en dat eerder stoppen met werken misschien wel een goed idee was. Vervolgens ben ik onze financiële situatie in kaart gaan brengen. De laatste jaren heb ik onze uitgaven goed bijgehouden. Ook hebben we nagedacht waar we ons geld straks aan willen uitgeven. Een dure auto hoeven we niet, maar we willen wel regelmatig op vakantie en in het weekend lekker de stad in voor een hapje en een drankje. Zo wist ik precies wat we maandelijks nodig hebben om goed van te kunnen leven. Op basis van deze gegevens zijn we vervolgens met onze financieel adviseur om de tafel gaan zitten. Welke financiële

ruimte is er om eerder te stoppen? Nu is het zo dat Philips zijn werknemers vroeger de mogelijkheid bood om personeelsobligaties te kopen. Dat heb ik indertijd gedaan, en dat potje bleek inmiddels voldoende te bevatten om eerder te kunnen stoppen. Uiteindelijk kwamen we tot de conclusie dat 60 jaar tot de mogelijkheden behoorde. In de aanloop naar mijn pensioendatum ben ik vervolgens nog een dag minder per week gaan werken.”

Hoe heeft u uw pensioen berekend?

“Ik ben gaan rekenen met de Pensioenplanner van het Pensioenfonds. Nadat je bepaalde variabelen hebt ingevuld, kun je heel gemakkelijk bekijken hoe bepaalde pensioenkeuzes doorwerken in het uiteindelijk pensioenbedrag per maand. Je ziet het ook echt voor je in de vorm van een grafiek. Daardoor is letterlijk in één oogopslag duidelijk wat je kunt verwachten.”

De pensioenregeling biedt allerlei keuzemogelijkheden.

Welke pensioenkeuzes heeft u gemaakt?

“Mijn vrouw heeft als zelfstandige geen overdreven groot pensioen opgebouwd. Daarom houden we het nabestaandenpensioen aan. Ik ga verder gebruikmaken van het zogenoemde overbruggingspensioen. Dat is tijdelijk extra pensioen voor mensen die vóór hun AOW-leeftijd met pensioen gaan. Op die manier kun je de AOW die je nu nog mist, goed opvangen. En ten slotte haal ik waarschijnlijk een deel van mijn pensioen naar voren. Dat kan via de hoog-laagregeling, waarbij je in de eerste pensioenjaren een hoger, en in latere jaren juist een wat láger maandbedrag ontvangt.”

Een dure auto hoeven we niet, maar we willen wel regelmatig op vakantie en in het weekend lekker de stad in voor een hapje en een drankje.

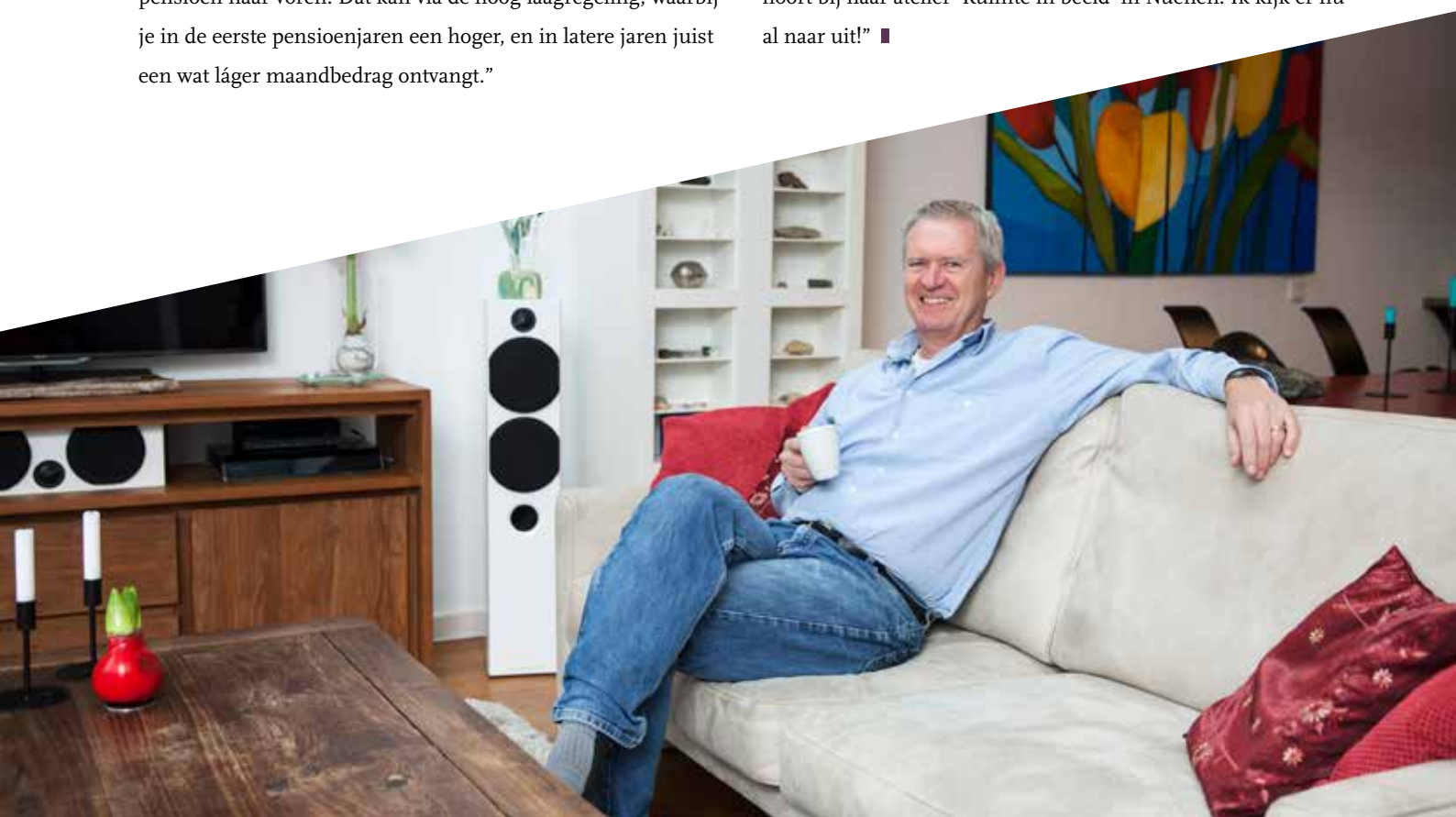
— Michel Sutherland

Hoe heeft u zich georiënteerd op deze keuzes?

“Ik heb voornamelijk op de website van het Pensioenfonds gekeken, daar staat enorm veel nuttige informatie op. Ik wist dat er voorlichtingsbijeenkomsten over het pensioen worden gehouden, maar dat was voor mij niet nodig omdat ik al goed in de materie zat. Ik moet zeggen dat de informatievoorziening vanuit het Pensioenfonds sowieso heel goed is: er zijn tal van mogelijkheden om je te oriënteren en de beste keuzes te maken.”

Wat gaat u na uw pensionering doen?

“Het eerste jaar ga ik in elk geval nog geen nieuwe verplichtingen aan, eerst maar eens rustig bekijken wat ik wil gaan doen. Wel blijf ik de administratie voor het bedrijf van mijn vrouw doen én ga ik de grote beeldentuin bijhouden die hoort bij haar atelier ‘Ruimte in beeld’ in Nuenen. Ik kijk er nu al naar uit!” ■

Gener@ties, meer nieuws over úw pensioen

Regelmatig onderzoeken wij hoe u onze digitale nieuwsbrief Gener@ties leest en welke informatie u het meest waardeert. U heeft aangegeven graag te lezen over onderwerpen die uw persoonlijke pensioensituatie raken. Daarom ontvangt u sinds dit najaar de nieuwsbrief speciaal voor pensioenontvangers als u gepensioneerd bent. Bent u nog aan het werk? Dan ontvangt u de nieuwsbrief voor pensioenopbouwers. De onderwerpen die voor iedereen interessant zijn, kunt u natuurlijk in beide nieuwsbrieven terugzien. Zo blijft u minstens vier keer per jaar op de hoogte van alle zaken die het meest belangrijk zijn voor uw (toekomstige) pensioen.

De nieuwsbrieven zien er sinds kort ook anders uit, zoals u misschien is opgevallen. Met meer witruimte, iets grotere letters en frisse kleuren. ■

Bent u nog geen abonnee?

In MijnPPF kunt u onder 'Abonnementen' aangeven dat u Gener@ties wilt ontvangen. U kunt daar ook aangeven op welk e-mailadres u de nieuwsbrief wilt krijgen. Ga daarvoor naar

www.philippensioenfonds.nl/mijnppf

Actief gepensioneerd: wat doet een Philips-gepensioneerde zoal met zijn vrije tijd?

“Borduren: mijn lust en mijn leven”

Wie de Bladelse woning van Mari Braat (82) en zijn vrouw Liza betreedt kan er niet omheen: hier woont iemand die weg weet met naald en draad. Verspreid door de woning hangen tientallen borduurwerken aan de muur. En ook de patronen en het garen op de salontafel verklappen dat hier iemand woont met gevoel voor borduren.

Borduren: het is – naast biljarten – al 45 jaar dé hobby van oud-Philips-medewerker Mari Braat. Zijn passie voor borduren begon begin jaren zeventig ... met een gebroken been.

“We gingen vroeger vaak in het weekend naar de camping in Lommel, in België”, blikt Mari terug. “Tijdens een potje voetbal op een hobbelig knollenveld verstuipde ik me en liep ik een gecompliceerde, schuine beenbreuk op. In het ziekenhuis kreeg ik een plaat met zes schroeven in mijn been. Lopen ging niet meer, ik moest wekenlang op bed blijven. Hoe het precies zo kwam weten we niet meer, maar op een gegeven moment ben ik om de tijd door te komen aan het borduren geslagen. Dat beviel goed. Sterker nog, het beviel zó goed dat ik het ben blijven doen. Ook nadat mijn been weer helemaal genezen was.”

Panelenfabriek

Ten tijde van die beenbreuk waarmee Mari's borduurcarrière begon, werkte hij nog bij Philips Medical Systems in Best.

Ook zijn eerste baan was ooit bij Philips, vertelt hij.

“Oorspronkelijk kom ik uit Waalwijk, maar omdat Liza uit deze streek komt ben ik op een gegeven moment in Zuidoost-Brabant terechtgekomen. Ik werkte in Eindhoven een jaar op de microfoonmontage. Het was nog de tijd dat Philips echt alles maakte op het gebied van elektronica. Na die baan werkte ik nog bij een schoenmakerij en een weegschaalfabriek, om uiteindelijk toch weer bij Philips terecht te komen. Dit keer bij de afdeling die kleurentelevisies maakte. Zo rond 1964 kwam ik uiteindelijk terecht bij de panelenfabriek van Medical Systems in Best. Na een jaar werd ik bevorderd tot werkvoorbereider. Dat werk heb ik gedaan totdat de fabriek eind jaren tachtig zijn deuren sloot.”

De op dat moment 53-jarige Mari kreeg het aanbod om vervroegd met pensioen te gaan. Een kans die hij niet kon laten lopen. Als gepensioneerde kwam vervelen niet in zijn vocabulaire voor, vertelt Mari. “Ik ben vrij handig, dus ik heb de afgelopen 29 jaar veel geklust bij mijn kinderen. Ook ben ik vijftien jaar lang voorzitter geweest van de turnvereniging en heb ik jarenlang Zwarte Piet gespeeld tijdens de Sinterklaasperiode. Ook fietsen en wandelen Liza en ik nog altijd veel. En het biljarten hè; daar begon ik mee in 1960, en nog altijd speel ik twee middagen per week mee in de competitie. Ook dáár geniet ik met volle teugen van.”

Nachtwacht

Maar zijn grootste hobby is en blijft toch het borduren. Zijn eerste borduurwerk was lang niet zo verfijnd als zijn latere creaties, vertelt Mari. “Ik borduurde nog heel grof. Let wel, ik heb me het borduren helemaal zelf aangeleerd. Langzaam maar zeker kreeg ik er meer handigheid in en ging ik ook steeds complexere borduurwerkjes maken.” Mari wijst naar een borduurwerk boven de servieskast. Hangt daar nou de Nachtwacht van Rembrandt? “Klopt”, lacht Mari. “Ik denk dat ik op deze replica het meest trots ben. Wel ging er behoorlijk wat tijd in zitten. Over zo'n borduurwerk, met zoveel details, doe ik alles bij elkaar wel een klein jaar. Andere borduursels kosten dan weer minder tijd. Zo heb ik voor de negen kleinkinderen van een goede kennis zogenoemde geboortelappen geborduurd. Verder heb ik altijd veel honden vastgelegd.” Hij wijst op de salontafel, waar een nieuw werk in wording ligt. “Dit moet uiteindelijk de Eiffeltoren worden. Kijk, hier heb je een afbeelding van hoe het er uiteindelijk uit komt te zien. Op de werktekening die erbij zit, staat precies aangegeven waar welke steek moet komen en welke kleur garen ik moet gebruiken. Elke kleur heeft dan weer zijn eigen symbool. Door de werktekening strikt te volgen, komt de afbeelding uiteindelijk vanzelf tevoorschijn.” Waar Mari zijn patronen vandaan haalt? “Uit het Borduurblad – een magazine over borduren – of gewoon van internet. Online is er veel te vinden.”

Ook bij het biljarten hebben de meesten geen weet van mijn ándere hobby.

— Mari Braat

Merklap

Boven de bank hangt een recent voltooide ‘merklap’, een type borduurwerk dat eeuwenlang werd gemaakt om iemands borduurvaardigheden te testen. “Tegenwoordig worden merklappen tot in detail nagemaakt”, vertelt Mari.

“Het origineel van dit werk boven de bank komt oorspronkelijk uit 1793. Ook dit borduurwerk kostte veel tijd. Ik ben er in maart mee begonnen en was er pas in november mee klaar.” Niet alleen de borduurwerken zelf, maar ook de lijsten waarin deze worden opgehangen maakt Mari zelf. “In totaal heb ik minstens honderd grote en kleine borduurwerken gemaakt. Dan scheelt het wel dat ik handig genoeg ben om er zelf een lijst bij te maken.”

Op de salontafel liggen het eerdergenoemde Borduurblad, strengen borduurgaren in tientallen kleuren én meerdere naalden. Het goed in de naald krijg van het garen is nog best een uitdaging als je boven de tachtig bent, erkent Mari. “Op een gegeven moment vonden we een klein apparaatje waarmee je het garen heel eenvoudig door het oog van de naald krijgt geduwd. Ook heb je tegenwoordig speciale naalden waarbij je

het garen aan de bovenkant makkelijk erin kunt doen, waarna het meteen vastzit. Erg handig om erbij te hebben!” Dit soort ‘ontwikkelingen in het vak’ volgen Mari en Liza (die zelf borduurt met een borduurmachine) door hobbybeurzen te bezoeken. “Utrecht, Zwolle, Mechelen, Hasselt: we bezoeken geregeld beurzen in zowel Nederland als België. Om inspiratie en ideeën op te doen en soms ook om nieuwe materialen te halen. Ik rijd daar met mijn 82 jaar gerust nog zelf heen. Het is voor ons echt een dagje uit.”

Vrouwenhobby?

Mari borduurt zoals gezegd al 45 jaar. Toen hij begon met deze bijzondere hobby was hij nog volop aan het werk bij Philips. Zijn hobby is in al die jaren nooit ter sprake gekomen op de werkvloer. “Misschien heeft het er toch mee te maken dat borduren gezien wordt als een typisch vrouwending. Ook bij het biljarten hebben de meesten geen weet van mijn ándere hobby. Tja, zo gaan die dingen nu eenmaal. Na dit artikel zal ik ongetwijfeld reacties gaan krijgen”, lacht Mari.

“Het allerbelangrijkste is natuurlijk dat ik het leuk vind. En dat doe ik al bijna een halve eeuw lang: borduren zorgt ervoor dat ik tot rust kom en dat ik me niet hoeft te vervelen. Waar een gebroken been al niet goed voor kan zijn!” ■

31

Bent u gepensioneerd en heeft u een bijzondere hobby?

Misschien bent u dan wel de volgende die in deze rubriek ‘Actief gepensioneerd’ centraal staat. Als u het leuk vindt om uw activiteiten te delen met uw mede-Philips-gepensioneerden, schrijf dan een kort bericht en stuur dit via het contactformulier op onze website (www.philipspensioenfonds.nl/contact) of per post (Postbus 716, 3700 AS Zeist) naar de afdeling Communicatie van Philips Pensioenfonds. Op www.philipspensioenfonds.nl/generaties kunt u de verhalen nalezen van alle actief gepensioneerden die al eerder in *Generaties* stonden.

Korte mededelingen

Philips Pensioenfonds onderzoekt risicobereidheid

Philips Pensioenfonds vindt het belangrijk om te weten hoe u denkt over pensioen en risico's. Daarom hebben wij in januari 2018 een risicobereidheidsonderzoek uitgevoerd. Wat verwacht u van uw pensioen? Hoe ziet u de risico's rondom pensioen? Hoe denkt u over Philips Pensioenfonds? Deze en andere vragen hebben wij gesteld aan een groot aantal personen met een (opgebouwd) pensioen bij Philips Pensioenfonds. Zo kunnen wij in het (beleggings)beleid rekening houden met wat u als deelnemer vindt. Over de uitkomsten van het onderzoek leest u meer in een volgende uitgave van *Generaties*.

Pensioen op uw rekening

In het komende halfjaar wordt uw pensioen overgemaakt op de volgende betaaldagen:

- 1 maart
- 2 mei
- 2 juli
- 3 april
- 1 juni
- 1 augustus

De dag en het tijdstip van bijschrijving op uw rekening verschilt per bank.

Pensioenoverzicht

Ontvangt u een pensioen van Philips Pensioenfonds? Dan ontvangt u ieder jaar van Philips Pensioenfonds een Pensioenoverzicht. U vindt het Pensioenoverzicht rond 1 april op uw deurmat. Voor uw belastingaangifte kunt u zoals altijd gebruikmaken van de jaaropgave die u begin februari heeft ontvangen.

Actueel pensioen op www.mijnpensioenoverzicht.nl

Als u gepensioneerd bent, kunt u sinds kort op www.mijnpensioenoverzicht.nl zien hoeveel pensioen u van Philips Pensioenfonds ontvangt. En u ziet het eventuele nabestaandenpensioen waar uw partner recht op heeft na uw overlijden. Die informatie krijgt u ook al via het Pensioenoverzicht dat u elk jaar ontvangt, maar de informatie op www.mijnpensioenoverzicht.nl wordt vier keer per jaar geactualiseerd. Ook ziet u op www.mijnpensioenoverzicht.nl het AOW-bedrag en eventuele andere pensioenen die u ontvangt. Het kan zijn dat de informatie van andere pensioenuitvoerders nog niet beschikbaar is.

Colofon

Generaties is een uitgave van Philips Pensioenfonds en verschijnt minstens twee keer per jaar. De oplage is 72.000 exemplaren.

Algemene pensioeninformatie

Heeft u vragen over pensioenzaken?

Belt u dan tussen 9.00 en 17.00 uur met de Klantenservice van Philips Pensioenfonds: 030 – 277 56 40.

U kunt ons ook bereiken via het contactformulier op www.philipspensioenfonds.nl/contact of per e-mail via info@philipspensioenfonds.nl. Wilt u in de e-mail uw telefoonnummer vermelden? Voor meer informatie kunt u ook onze website bezoeken: www.philipspensioenfonds.nl

Bezoekadres

Noordweg Noord 150, 3704 JG Zeist

Postadres

Postbus 716, 3700 AS Zeist

Postadres

Bestuursbureau en Algemeen Bestuur

Postbus 80031, 5600 JZ Eindhoven

E-mailadres

Bestuursbureau en Algemeen Bestuur

algemeenbestuur.ppf@philips.com

Internetadres

www.philipspensioenfonds.nl

Twitter

twitter.com/philipspensioen

Facebook

facebook.com/philipspensioen

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, vermenigvuldigd of gereproduceerd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Philips Pensioenfonds. Hoewel dit magazine met de grootste zorgvuldigheid is samengesteld, kunt u hieraan geen rechten ontlelen. Rechten kunnen uitsluitend worden ontleend aan het geldende reglement. Waar in deze uitgave gebruik is gemaakt van stockfotografie is de bron daarvan Shutterstock.com